

Richtlijnenkader voor het verstrekken van investeringssubsidies

voor de aankoop of verbouwen van een onroerend goed door een derde partner

Entiteit	Departement FM – Dienst Vastgoed; Juridische Dienst; Departement Cultuur, Sport en Vrije tijd; Departement Financiën
Betrokken Schepenen	Schepen Bracke, Schepen Coddens, Schepen Decruynaere, Schepen Souguir, Schepen Storms, Schepen Watteeuw, Schepen Vanhecke
Advies	Managementteam
Contactpersoon	Dorien Van Driessche

Investeringssubsidies zijn financiële middelen die door de Stad verstrekt worden aan verenigingen en organisaties om investeringen in onroerende goederen, waar de Stad geen volwaardig eigendomsrecht op heeft¹, (mede) te financieren.

Deze hebben dus als doel om derden toe te staan op lange termijn activiteiten uit te voeren die passen in de doelstellingen van de Stad. Om hierbij de belangen van de Stad te vrijwaren (en risico's te vermijden) formuleren we een aantal uitgangspunten en aanbevelingen. Hierbij is het vooral de bedoeling om een bewustzijn te creëren omtrent bepaalde risico's die zich kunnen stellen bij het verstrekken van investeringssubsidies en hoe deze kunnen opgevangen worden.

1. Toepassingsgebied van dit richtlijnenkader
 - 1.1. Ratione materiae

Het richtlijnenkader richt zich tot subsidies die bedoeld zijn om investeringen in onroerende goederen, waar de stad geen volwaardig eigendomsrecht op heeft, (mede) te financieren.

Subsidies ter dekking van andere dan deze onroerende investeringen of van werkingsmiddelen etc. vallen buiten het toepassingsgebied van dit kader.

¹ Indien wel, dan dient de Stad de investeringen in haar onroerende goederen zelf te doen, middels het respecteren van het principe van overheidsopdrachten.

1.2. Ratione Personae

Het richtlijnenkader is niet van toepassing op leden van de 'kerngroep Gent'² of andere entiteiten waar de Stad meerderheidsaandeelhouder is en derhalve een beslissende stem heeft omtrent de inzet van de door de Stad verstrekte subsidies.

De scope van deze nota beperkt zich dus tot investeringssubsidies die verstrekt worden aan andere rechts- en natuurlijke personen.

1.3. Ratione Temporis

Het richtlijnenkader zal van toepassing zijn op investeringssubsidies verstrekt op basis van een individuele subsidieovereenkomst of subsidiereglementen opgesteld na goedkeuring van dit kader door het college van burgemeester en schepenen. Lopende subsidiereglementen kunnen behouden blijven voor de voorziene duurtijd. Bij hernieuwing of ten laatste bij de start van de volgende legislatuur dienen ze in overeenstemming te worden gebracht met dit richtlijnenkader, behoudens bijzondere motivering om ervan af te wijken.

2. Algemene uitgangspunten

A. *Motiveringsplicht*

Het verstrekken van een investeringssubsidie is een bestuurshandeling die moet gemotiveerd worden door de Stad. In de beslissing hiertoe dient dus uitdrukkelijk een link gelegd te worden met gestelde objectieven in het bestuursakkoord, beleidsnota's, ... en dient er geduid te worden waarom het verstrekken van de subsidie aan de gesubsidieerde precies zal bijdragen tot de realisatie van deze beleidsdoelstellingen.

B. *Zorgvuldigheidsplicht*

Bij het verstrekken van een investeringssubsidie vereist de zorgvuldigheidsplicht dat er -waar mogelijk en zinvol- vooraf een screening gebeurt van de te subsidiëren partij en het geplande project en de beschikbare financieringsstromen, om na te gaan in hoeverre deze partij in staat is om het toegekende bedrag ook effectief en op een verantwoorde wijze aan te wenden voor het beoogde doel.

3. Risicobeheersing.

Het risico voor de Stad bij het verstrekken van investeringssubsidies, ligt hem niet alleen in het feit dat bepaalde investeringen onzorgvuldig worden ingeschat, waardoor de Stad na verloop van tijd quasi gedwongen wordt om extra middelen te investeren om het project alsnog te laten slagen, maar ook in het feit dat de verstrekte middelen helemaal niet, of niet lang genoeg voor het beoogde doel worden aangewend door de begunstigde.

Deze risico's wegen zwaarder naarmate het bedrag van de verstrekte subsidie oploopt.

Om deze risico's te beperken worden dus een aantal na te leven richtlijnen -gedifferentieerd naar gelang het bedrag van de subsidie- voorgesteld, die als leidraad kunnen dienen voor het bestuur bij

² Voor een omschrijving van de Kerngroep Gent: https://mia.gent.be/dw_site/6d18a2cd562851d113de67e2c5bcf78f.php

het nemen van haar beslissingen. Het gaat dus over **aanbevelingen**, waarvan in voorkomend geval gemotiveerd van kan worden afgeweken.

A. Subsidies voor het optrekken of verbouwen van een gebouw waarop de begunstigde een eigendomsrecht of gebruiksrecht heeft;

a. Kleine subsidies: < 25.000 euro

Voor de vloedigheid van het verstrekken van dergelijke beperkte subsidies, die vaak voor grotere groepen begunstigten in gelijkaardige situaties verstrekt worden, is het raadzaam te werken via een reglement, waarin meteen specifieke voorwaarden kunnen opgenomen worden ivm de doelstelling die men wil bereiken.

Minimale voorwaarde bij elk dossier is een korte projectnota, waarin de uit te voeren werken omschreven worden.

De subsidie zelf wordt best in twee schijven uitbetaald: 90% op het moment van goedkeuring van het dossier en 10% bij voltooiing van de werken en op voorlegging van de uiteindelijke facturen en/of bepaalde kwaliteitsattesten (bv. brandweerattest).

Indien de subsidievoorwaarden niet worden nageleefd, zal de Stad de subsidie (ev. pro rata) dienen terug te vorderen. Er dienen geen bijzondere garanties te worden ingebouwd om de slaagkansen van een dergelijke terugvordering te verhogen, en dit gelet op het beperkte bedrag van de verstrekte subsidie (kosten/baten).

b. Middelhete subsidies: 25.000-300.000 euro

Het verstrekken van deze subsidies gebeurt ofwel op basis van een reglement dan wel op basis van een projectspecifieke subsidieovereenkomst.

Overeenkomstig de wettelijke verplichting op grond van de wet van 14 november 1983 betreffende de controle op de toekenning en op de aanwending van sommige toelagen is de begunstigde verplicht jaarlijks zijn balans en rekeningen alsook een verslag inzake beheer en financiële toestand over te maken.

De begunstigde maakt een **projectnota**, die minimaal een omschrijving bevat van welke werken men wil uitvoeren, hoe ze zullen gefinancierd worden, de tijd die de werken in beslag zullen nemen, hoe en door wie zal voorzien worden in de coördinatie en opvolging van de werken, wat de verwachte gevolggkosten zullen zijn en hoe deze zullen gefinancierd worden.

De uiteindelijke subsidie, wordt ook hier best in twee schijven (90%- 10%) worden uitbetaald.

In het reglement of in de projectspecifieke overeenkomst kunnen bepaalde **kwaliteitsattesten** of het voorleggen van effectieve facturen gekoppeld worden aan het toekennen en uitbetalen van de subsidie. (bv. brandweerattest)

Om in aanmerking te komen voor de subsidie dient de begunstigde over een **gebruiksrecht van minimaal 9 jaar** te beschikken (nadat de werken voltooid zijn) en dient hij gedurende deze periode een welbepaalde **bestemming aan het onroerend goed te geven**, bij gebreke waarvan de subsidie pro rata zal kunnen teruggevorderd worden van de begunstigde.

In voorkomend geval zal de begunstigde een **verklaring van de eigenaar** van het onroerend goed moeten toevoegen, waarin deze laatste verklaart de bestemming van het onroerend goed minimum 9 jaar na voltooiing van de werken aan te houden, bij gebreke waarvan de subsidie

pro rata zal kunnen teruggevorderd worden van de gebouweigenaar. De Dienst Vastgoed maakt hiervoor een modelverklaring op.

Bijkomende garanties (voor het succes van de terugvordering) worden ook in deze gevallen niet voorzien.

c. Grote subsidies:> 300.000 euro³

Het verstekken van deze subsidies gebeurt steeds op basis van een projectspecifieke subsidieovereenkomst.

Overeenkomstig de wettelijke verplichting op grond van de wet van 14 november 1983 betreffende de controle op de toekenning en op de aanwending van sommige toelagen is de begunstigde verplicht jaarlijks zijn balans en rekeningen alsook een verslag inzake beheer en financiële toestand over te maken. **Voor subsidies vanaf 650.000 euro lijkt het raadzaam om de financiële situatie van de begunstigde te laten screenen door een commissaris-revisor. Voor zover de begunstigde dit nog niet kan voorleggen, dienen de kredieten hiervoor te worden voorzien door de beleidsvoerende dienst⁴. Het verslag zelf zal in dit geval opgevraagd worden door de Dienst Financiën.**

De begunstigde maakt een **projectnota** die minimaal een omschrijving bevat van welke werken men wil uitvoeren, hoe ze zullen gefinancierd worden, waarbij er **minimaal 10% andere financieringsbronnen** dan deze van de Stad moeten zijn tov de totale investering die men wil doen. Dit om de brede gedragenheid van het project (ev. door andere overheden, deelgenoten van de rechtspersoon, leden van de vzw, sponsors,...) enz te garanderen.

Verder dient beschreven te worden hoeveel tijd de werken in beslag zullen nemen, hoe en door wie zal voorzien worden in de coördinatie en opvolging van de werken, wat de verwachte gevolgkosten zullen zijn en hoe deze zullen gefinancierd worden.

De uiteindelijke subsidie, zal ook in hier in twee schijven (90%- 10%) worden uitbetaald.

In het reglement of in de projectspecifieke overeenkomst kunnen bepaalde kwaliteitsattesten of het voorleggen van effectieve facturen gekoppeld worden aan het toekennen en uitbetalen van de subsidie. (bv. brandweerattest)

Om in aanmerking te komen voor de subsidie dient de begunstigde over een gebruiksrecht van **minimaal 20 jaar** te beschikken (vanaf het toekennen van de subsidie), en dient hij een **welbepaalde bestemming aan het onroerend goed te geven**, bij gebreke waarvan de subsidie pro rata zal teruggevorderd worden van de begunstigde.

³ *Indicatief kan worden meegegeven dat subsidies van deze aard aan niet verbonden rechtspersonen uitzonderlijk zijn. De afgelopen drie jaar gaat het over een tweetal subsidies van deze aard.*

⁴ *Vzw's die op balansdatum van het laatst afgesloten boekjaar, meer dan één van de volgende criteria overschrijden, moeten een commissaris aanstellen:*

- jaargemiddelde van aantal werknemers: 50 VTE;
- jaaromzet, exclusief de belasting over de toegevoegde waarde: 9.000.000 euro;
- balanstotaal: 4.500.000 euro.

Ter naleving van deze en de andere subsidievoorwaarden voorwaarde zal, gelet op de grootte van de subsidie, door de begunstigde een **hypothecaire volmacht** moeten verstrekt worden aan de Stad op het onroerend goed/zakelijk recht.

Dit dient te gebeuren middels notariële akte. De kost hiervoor dient voorzien te worden door het beleidsvoerend departement⁵. De opmaak en afhandeling ervan wordt opgenomen door de Dienst Vastgoed in samenwerking met een notaris.

In voorkomend geval zal de Stad de garantie moeten hebben dat de eigenaar van het onroerend goed, (in geval de begunstigde enkel een zakelijk recht heeft) ook de bestemming gedurende 20 jaar zal respecteren. Dit zal verzekerd worden, voor zover hiervoor in het concrete geval geen andere wettelijke garanties zijn ingebouwd⁶, door een **voorkeurrecht** voor de Stad tot overname van het zakelijk recht (een verderzettingsmogelijkheid door de Stad in geval het zakelijk recht van de begunstigde voortijdig komt te eindigen of overgedragen wordt) te voorzien. Ook dit dient te gebeuren middels notariële akte. De kosten hiervoor worden gedragen door de beleidsvoerende dienst. De opmaak en afhandeling wordt waargenomen door de Dienst Vastgoed.

In het geval de begunstigde zelf volle eigenaar is van het onroerend goed, zal deze het voorkeurrecht (tot aankoop) rechtstreeks aan de Stad verlenen.

B. Subsidies ter ondersteuning van de aankoop van een gebouw of grond (op zichzelfstaand/ geen onderdeel van een geclusterde site)

a. Kleine subsidies: < 300.000 euro en minder dan 70% van de waarde van het onroerend goed

Het verstekken van deze subsidies zal steeds gebeuren op basis van een projectspecifieke subsidieovereenkomst.

Overeenkomstig de wettelijke verplichting op grond van de wet van 14 november 1983 betreffende de controle op de toekenning en op de aanwending van sommige toelagen is de begunstigde verplicht jaarlijks zijn balans en rekeningen alsook een verslag inzake beheer en financiële toestand over te maken, van zodra de subsidie een bedrag van **25.000 euro overschrijdt**.

De begunstigde maakt een **projectnota** die minimaal een omschrijving bevat van welke bestemming men zal geven aan het pand, hoe de aankoop zal gefinancierd worden, de eventuele investeringswerken die nog nodig zijn aan het pand en de financiering er van, de tijd die deze werken in beslag zullen nemen, hoe en door wie zal voorzien worden in de coördinatie en opvolging van de ev. werken, wat de verwachte gevolggkosten zullen zijn en hoe deze zullen gefinancierd worden.

De uiteindelijke subsidie, zal hier in 1 beweging uitbetaald worden, nl. op het moment van het verlijden van de aankoopakte.

Om de subsidie te bekomen zal de aanvrager een **compromis** moeten voorleggen.

⁵ *Indicatieve kostprijs: 800 euro per akte (anno 2020)*

⁶ *Bv. terugkooprecht voorzien in Decreet ruimtelijke economie.*

Het subsidiedossier zal een objectief **schattingsverslag** van het betreffende onroerend goed moeten bevatten. Indien er geen objectief schattingsverslag wordt aangeleverd door de begunstigde, zal de schatting desgevallend (of eventueel bijkomend) aangevraagd worden door de Dienst Vastgoed, op kredieten van de beleidsvoerende dienst⁷.

De subsidie zal toegekend worden onder voorwaarde dat de begunstigde de vooropgestelde bestemming of beleidsdoelstelling voor **min. 9 jaar vanaf aankoop van het onroerend goed** (of desgevallend na voltooiing van de werken) zal aanhouden. Doet hij dit niet, dan zal de Stad de subsidie pro rata kunnen terugvorderen.

Bijkomende garanties (voor het succes van de terugvordering) worden ook in deze gevallen niet voorzien.

b. Grote subsidies: >300.000 euro maar < 70% van de waarde van het onroerend goed⁸

Het verstekken van deze subsidies zal eveneens steeds gebeuren op basis van een projectspecifieke **subsidieovereenkomst**.

Overeenkomstig de wettelijke verplichting op grond van de wet van 14 november 1983 betreffende de controle op de toekenning en op de aanwending van sommige toelagen is de begunstigde verplicht jaarlijks zijn **balans en rekeningen** alsook een verslag inzake beheer en financiële toestand over te maken. **Voor subsidies vanaf 650.000 euro lijkt het raadzaam om de financiële situatie van de begunstigde te laten screenen door een commissaris-revisor. Voor zover de begunstigde dit nog niet kan voorleggen, dienen de kredieten hiervoor te worden voorzien door de beleidsvoerende dienst. Het verslag zelf zal in dit geval opgevraagd worden door de Dienst Financiën.**

De begunstigde maakt een **projectnota** die minimaal een omschrijving bevat van welke bestemming men zal geven aan het pand, hoe de aankoop zal gefinancierd worden, de eventuele investeringswerken die nog nodig zijn aan het pand en de financiering er van, de tijd die deze werken in beslag zullen nemen, hoe en door wie zal voorzien worden in de coördinatie en opvolging van de ev. werken, wat de verwachte gevolggkosten zullen zijn en hoe deze zullen gefinancierd worden.

De uiteindelijke subsidie, zal hier in 1 beweging uitbetaald worden, nl. op het moment van het verlijden van de aankoopakte.

Het subsidiedossier zal een objectief **schattingsverslag** van het betreffende onroerend goed moeten bevatten. Indien er geen objectief schattingsverslag wordt aangeleverd door de begunstigde, zal de schatting desgevallend (of eventueel bijkomend) aangevraagd worden door de Dienst Vastgoed, op kredieten van de beleidsvoerende dienst.

⁷ *Kostprijs is afhankelijk van de geschatte waarde van het onroerend goed. Zie lopend bestek Dienst Vastgoed.*

⁸ *Indicatief kan worden meegegeven dat subsidies van deze aard aan niet verbonden rechtspersonen uitzonderlijk zijn. De afgelopen drie jaar werd maar één dergelijk dossier vastgesteld.*

De subsidie zal toegekend worden onder voorwaarde dat de begunstigde de vooropgestelde **bestemming** of beleidsdoelstelling voor **min. 20 jaar** vanaf aankoop van het onroerend goed zal aanhouden. Doet hij dit niet, dan zal de Stad de subsidie pro rata kunnen terugvorderen.

Gelet op de grootte van de toegekende subsidie, worden bijkomende garanties voorzien om de naleving van de subsidievoorwaarden te verzekeren.

Om deze reden zal de gesubsidieerde de Stad moeten betrekken bij de opmaak van de compromis met de verkoper, waarbij de Stad als tussenkomende partij zal optreden.

In de compromis/aankoopakte op die manier een **voorkeurrecht** voor de Stad worden voorzien bij eventuele latere doorverkoop van het onroerend goed door de begunstigde (gedurende de termijn van 20 jaar) evenals een **aankoopoptie** ten gunste van de Stad en door deze laatste te lichten binnen een termijn van 20 jaar en op het ogenblik dat de beoogde bestemming of eventuele andere subsidievoorwaarden niet meer door de begunstigde worden nageleefd. De opname van deze bepalingen in de aankoopakte zullen geen extra kosten met zich meebrengen voor de Stad of de begunstigde van de subsidies.

Los van dit alles wordt ook hier best een **hypothecaire volmacht** verleend aan de Stad, tot zekerheid van haar ev. schuldvordering. Ook hier zal de Dienst Vastgoed de opmaak en afhandeling van deze (aparte) akte begeleiden, op kredieten van de beleidsvoerende dienst.

c. **GEEN subsidies: > 70% van de waarde onroerend goed**

Van zodra de subsidie 70% van de waarde van het onroerend goed (los van eventuele uit te voeren werken) overschrijdt, is niet langer aangewezen om te werken met een investeringssubsidie, maar zal de Stad het onroerend goed zelf aankopen en een langdurig zakelijk recht verlenen aan de gesubsidieerde.

De gesubsidieerde wordt dan gedurende deze periode van min. 20 jaar belast met alle eigenaars- en huurderslasten in verband met het onroerend goed, kan zelf investeringswerken uitvoeren aan het pand en het pand gedurende deze termijn gebruiken als was hij er eigenaar van.

Na afloop van deze periode wordt de Stad door natrekking- kosteloos- eigenaar van het volledige onroerend goed.

Als er ingrijpende investeringen door de gesubsidieerde gebeurd zijn in het onroerend goed, die nog niet afgeschreven zijn en die uitgevoerd zijn met akkoord van de Stad, is het mogelijk om een overnamevergoeding te bedingen. De kredieten hiervoor zullen door de Stad dan wel moeten voorzien worden tegen het einde van de periode...(nl. 20 jaar later)

C. Een combinatie van beide gevallen A en B

Wanneer zich een situatie voordoet waarbij de Stad zowel de aankoop van als de latere investeringen in een onroerend goed wenst te co-financieren door middel van een investeringssubsidie, gelden de aanbevelingen uit luik B.

Bijlage: Relevante Wettelijke principes

- A) Wet van 14 november 1983 betreffende de controle op de toekenning en op de aanwending van sommige **toelagen**:

- Toepassingsgebied: ‘toelage van meer dan 1.250 euro’= elke tegemoetkoming, elk voordeel of elke hulp, ongeacht de vorm of de benaming ervan, met inbegrip van de zonder interest verleende terugvorderbare voorschotten, toegekend ter bevordering van voor het algemeen belang dienstige activiteiten.
- Principes: toelagen moeten gebruikt worden voor vooropgestelde doel en begunstigde moet gebruik ervan rechtvaardigen.
- Formeel: beslissing tot verstrekken toelage moet de aard, de omvang , de aanwendingsvoorwaarden ervan en de wijze waarop verantwoording moet worden afgelegd bepalen.
- Jaarlijks moet begunstigde zijn balans en rekeningen alsook een verslag inzake beheer en financiële toestand overmaken. Deze verplichting kan kwijtgescholden worden bij toelagen van minder dan 25.000 euro.

B) Algemene beginselen van behoorlijk bestuur (Bron A. Mast, J. Dujardin: *Overzicht van het Belgisch Administratief Recht*, Kluwer, 48-53):

- a. **Zorgvuldigheidsbeginsel:** *‘het bestuur dient haar beslissingen op een zorgvuldige wijze voor te bereiden, de beslissing dient te steunen op een correcte feitenvinding. Aan de bestuursbeslissing dient een nauwgezette belangenafweging ten grondslag te liggen. Onzorgvuldig is het bestuur dat bij het beoordelen van de gegadigden voor een openbaar ambt, een beslissing neemt zonder de aanspraken van alle kandidaten die regelmatig hun aanvraag hebben ingezonden, te hebben onderzocht. ... Een beleidsnorm mag niet automatisch, zonder enig nader onderzoek, in een individueel geval, worden toegepast.’*
- b. **Vertrouwensbeginsel:** *‘Het vertrouwensbeginsel komt er op neer dat de burger moet kunnen vertrouwen op een vaste gedragslijn van de overheid, of op toezeggingen of beloften die de overheid in een concreet geval heeft gedaan’.*
- c. **Redelijkheidsbeginsel – zuinigheidsbeginsel:** *‘In strijd hiermee is een beslissing van een overheid die haar financiën nodeloos bezwaart, voor zover er een keuze bestaat uit verschillende mogelijke handelingen met een gelijkwaardige uitkomst’.*
- d. **Motiveringsplicht:** *‘Iedere beslissing van het bestuur dient op motieven te berusten die niet enkel in feite en in recht aanwezig moeten zijn, doch die bovendien pertinent moeten zijn en de beslissing moeten verantwoorden’.*

C) Staatssteun:

Staatssteun is in principe verboden (art. 107 lid 1 VWEU), omdat hiermee de mededinging op de Europese markt kan worden verstoord.

Artikel 107, lid 1 van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie luidt als volgt:

*Behoudens de afwijkingen waarin dit Verdrag voorziet, zijn steunmaatregelen van de staten of in welke vorm ook met staatsmiddelen bekostigd, die de mededinging door begunstiging van bepaalde ondernemingen of bepaalde producties vervalsen of dreigen te vervalsen, **onverenigbaar met de gemeenschappelijke markt**, voor zover deze steun het handelsverkeer tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt.*

Er is dus sprake van staatssteun als aan vijf cumulatieve voorwaarden is voldaan. Het moet gaan om een (1) Voordeel,(2) verleend door de Staat,(3) dat bepaalde ‘ondernemingen’

begunstigt, (4) dat de mededinging vervalst of dreigt te vervalsen en (5) dat de handel tussen de lidstaten ongunstig beïnvloedt.

- Voordeel: Economisch voordeel dat een onderneming onder normale marktvoorwaarden niet had kunnen krijgen.
- 'onderneming': elke eenheid die een **economische activiteit** uitvoert, ongeacht rechtsvorm of wijze van financiering. – winstoogmerk niet vereist.
'Economische activiteit': iedere activiteit waarbij goederen of diensten op **een markt** worden aangeboden.
 - **Vallen dus buiten de toepassing van staatssteun: de plaatselijke scouts, jeugdwerking, amateursport gezien geen 'markt' - wel: professioneel betaald voetbal/ andere sport, Cultuur**
- 'begunsten': gunstmaatregel moet dus **selectief** zijn, voor een welbepaalde onderneming of groep van ondernemingen.
- Grensoverschrijdend effect is niet voldaan als:
 - Steun creëert geen obstakels voor de vestiging van ondernemingen uit andere lidstaten
 - Geproduceerde goederen en diensten hebben **een puur lokaal karakter** of hebben slechts **aantrekkingskracht in een beperkte geografische regio** (amateursport of vrije tijdsbesteding → enkel gericht op lokale gebruikers? – bij Cultuur kan dit ook zijn: hou rekening met de hoeveelheid steun, de taal waarin de activiteit wordt verricht, grootte van de markt, bezoekers uit andere lidstaten?, hoeveel bezoekers? zou er een vergelijkbaar aanbod zijn in andere lidstaten? Meestal enkel grensoverschrijdend effect bij grote en gerenommeerde culturele instellingen
 - Er is slechts een marginaal effect op de markt en op consumenten in aangrenzende lidstaten.

Als een overheid de intentie heeft om een maatregel te nemen die staatssteun kan inhouden moet die in principe vooraf ter goedkeuring worden aangemeld bij de Europese Commissie. De Staatsteunregelgeving is er een die vele uitzonderingen kent, waarbij er vaak ook geen voorafgaande aanmeldingsplicht meer geldt, maar wel een melding nadien! Zoals bv. of de maatregelen die onder de Algemene Groepsvrijstellingsverordening vallen (bv. groepsvrijstellingen voor Cultuur en de instandhouding van cultureel erfgoed ; voor Sport- en multifunctionele recreatieve infrastructuur (of de Minimisregeling, waarbij steunmaatregelen van maximaal 200.000 euro toegelaten zijn wegens een beperkt effect op het grensoverschrijdend handelsverkeer. Het gaat over een bedrag per onderneming⁹ over een periode van 3 belastingsjaren, dat niet aanzien wordt als staatssteun. Verder zijn er ook de Diensten van Algemeen Economisch Belang¹⁰ waarbij de regels rond verboden staatssteun soepeler zijn. Zo bedraagt de De Minimis-vrijstelling voor deze steunmaatregelen 500.000 euro per onderneming per 3 belastingsjaren.

Het zou ons te ver leiden om in het kader van deze nota uitgebreid in te gaan op deze regelgeving en haar uitzonderingen, maar het is wel belangrijk dat men in het achterhoofd houdt dat

⁹ En dus het totaal aantal aan steunmaatregelen dat deze onderneming geniet (bv. Van een lokale overheid, cumulatief met deze van de vlaamse of federale overheid,...°

¹⁰ wanneer het bestuur bij het aanbieden van de dienstverlening sturend optreedt door het opleggen van specifieke verplichtingen aan de private partner en hierbij zelf nog financiële ondersteuning biedt om de niet rendabele dienstverlening mogelijk te maken. Dergelijke diensten omvatten daarenboven een economische activiteit in hoofde van de contractspartner.

steunmaatregelen op bovenvermelde principes moeten getoetst worden en desgevallend een grondig onderzoek naar de toepasselijkheid van dit verbod laat doen.